

ชื่อเรื่อง	ผู้ไทย : แนวทางการจัดการหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว (โฮมสเตย์) จังหวัดมุกดาหาร
ผู้วิจัย	นางสาวพนมพร สารสิทธิ์ยศ
กรรมการควบคุม	อาจารย์ ดร.ศาสตรา เหล่าอรรณะ และอาจารย์ ดร.สุนทร โพธิสาร
ปริญญา	ศศ.ม. สาขาวิชา วัฒนธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2552

บทคัดย่อ

จังหวัดมุกดาหาร เป็นจังหวัดที่มีหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว (โฮมสเตย์) ที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น และสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศให้มากขึ้น แนวทางที่เหมาะสมในการจัดการหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว (โฮมสเตย์) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาประวัติ สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการจัดการหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว (โฮมสเตย์) จังหวัดมุกดาหาร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้รู้ จำนวน 20 คน กลุ่มผู้ปฏิบัติ จำนวน 60 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป จำนวน 20 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การสังเกต และการสนทนากลุ่ม ตรวจสอบข้อมูลโดยใช้เทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้า และเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า หมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว (โฮมสเตย์) จังหวัดมุกดาหาร เป็นหมู่บ้านของชาวไทย ที่ถูกกวาดต้อน อพยพ และติดตามญาติพี่น้องมา ส่วนมากมาจากเมืองในแถบกลุ่มแม่น้ำโขง ทิศใต้แห่งสิบสองจุไทย เช่น เมืองวัง เมืองเซโปน เมืองพิณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อมาก่อตั้งรากฐานทำมาหากินในประเทศไทย

สภาพปัจจุบันของหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว (โฮมสเตย์) จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ด้านที่พักอาศัย ที่พักอาศัยมีโครงสร้างแข็งแรง ห้องนอน ห้องน้ำ ห้องส้วม และห้องครัว สะอาดพร้อมสำหรับการใช้ ด้านอาหาร มีการปรุงอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ และอาหารส่วนใหญ่เป็นอาหารพื้นบ้าน ด้านวัฒนธรรม มีการแต่งกาย มีภาษาพูดที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันระหว่างเจ้าบ้านนักท่องเที่ยว ด้านผลิตภัณฑ์ มีร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในชุมชน และจำหน่ายตามงานแสดงสินค้า OTOP ด้านแหล่งท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ มีโบราณสถานซึ่งมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ มีกิจกรรมท่องเที่ยวและ กิจกรรม



ฝึกหัดศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ด้านการประชาสัมพันธ์ มีการจัดพิมพ์ทำคู่มือแนะนำการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ และจัดทำเว็บไซต์ สำหรับปัญหาปัจจุบัน พบว่า ด้านที่พักอาศัย จำนวนที่พักไม่เพียงพอกรณีมีนักท่องเที่ยวเข้ามาจำนวนมาก ฤดูร้อนอากาศร้อนจัด ฤดูฝนมีแมลงรบกวนด้านอาหาร นักท่องเที่ยวต่างชาติ ต่างภูมิภาคบางส่วนรับประทานอาหารพื้นบ้านไม่ได้ด้านวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวจำนวนมากไม่เข้าใจวัฒนธรรมพื้นบ้านบางอย่าง เช่น พิธีกรรมรักษาโรคแบบผู้ไทย ด้านผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์บางอย่างไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ขาดวัตถุดิบในการผลิต ขาดผู้ชำนาญการเฉพาะในการผลิต ด้านแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวบางส่วนทิ้งขยะในสถานที่ท่องเที่ยว และด้านการประชาสัมพันธ์ หมู่บ้านส่วนใหญ่ขาดผู้รู้ในการจัดทำเว็บไซต์ หน่วยงานราชการไม่ให้ความร่วมมือในการเผยแพร่ และขาดงบประมาณในการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์

แนวทางการจัดการหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว (โฮมสเตย์) จังหวัดมุกดาหาร ทั้ง 3 หมู่บ้าน มีแนวทางการจัดการหมู่บ้าน ทั้ง 6 ด้าน ดังนี้ ด้านที่พักอาศัย มีการจัดสร้างที่พักสำรองในกรณีที่มีนักท่องเที่ยวมาพักเป็นจำนวนมาก ด้านอาหาร มีการปรับปรุงเกี่ยวกับรสชาติของอาหารให้มีรสชาติปานกลาง ตามความแตกต่างทางรสชาติการบริโภคของนักท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม มีการให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านแก่นักท่องเที่ยวเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันด้านแหล่งท่องเที่ยว มีการแนะนำแก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ด้านผลิตภัณฑ์ มีการเพิ่มการผลิตด้วยกรอบรมทักษะการผลิตแก่ผู้ผลิต ส่งเสริมให้มีการผลิตวัตถุดิบในท้องถิ่น และด้านการประชาสัมพันธ์ มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดทำเว็บไซต์แก่บุคลากรที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน

โดยสรุป ผู้ไทย : แนวทางการจัดการหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว (โฮมสเตย์) จังหวัดมุกดาหาร พบว่า แต่ละหมู่บ้านมีการจัดการด้านที่พักอาศัย ด้านอาหารด้านวัฒนธรรม ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านการประชาสัมพันธ์ อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวผู้ไทย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวในหมู่บ้านวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น



TITLE Phuthai : The Ways to Manage Cultural Villages for Tourism
(Home Stay) in Changwat Mukdahan

AUTHOR Miss Panomporn Sarnsittiyot

ADVISORS Dr.Sastra Laoakka and Dr.Suoneth Phothisan

DEGREE M.A. **MAJOR** Cultural Science

UNIVERSITY Mahasarakham University **DATE** 2009

ABSTRACT

Mukdahan is a province where has cultural villages for tourism (home stay) with their cultural identity and other interesting-natural traveling places. In accordance with the government's policy that encourages the Thai people to travel increasing in the country, the appropriate ways to manage cultural villages for tourism (home stay) are very necessary.

This research aimed at investigating the background of cultural villages, the present situations, the present difficulties and the ways to manage cultural villages for tourism (home stay) in Changwat Mukdahan. The sample consisted of 20 key-informants, 60 casual informants and 20 general informants. The data were collected by an interview, an observation and a focus group discussion. A triangulation technique was used for examining the validity of the data and a descriptive analysis was used for presenting the research results.

The research results revealed that cultural villages for tourism (home stay) in Changwat Mukdahan were the villages of Phuthai people who were captured as the captives and some migrated to join with the former people in subsequent period. The majority of Phuthai came from the lower-Mekhong towns in Lao People's Democratic Republic where were far from Sib Song Ju Thai territory in the south ; such as Mueang Wang, Mueng Sepone and Mueng Phin in order to settle and earn a living in Thailand.

The present situations of cultural villages for tourism (home stay) in Changwat Mukdahan reveal that : in terms of the dwellings ; They have stable structures, including bedrooms, bathrooms, toilet rooms and kitchens that are clean for using; in terms of food; it is cooked according to the principle of good nutrition and the majority of food is native



Phuthai food; in terms of culture : Phuthai people maintain their identity such as native dressing, spoken language and they have cultural exchanges with tourists; in terms of the products : there are shops for selling products in communities and in the OTOP fairs; in terms of traveling places : there are natural-traveling places, historical monuments that have a historical value, traveling activities and practical activities on folk handicraft; in terms of public relations : there are home stay-tourism guidebook publishing and home stay-tourism website creation. For the present difficulties reveal that : in terms of the dwellings : there are not enough dwellings in case of many tourists come to stay, it is very hot in hot season and there are many insects in rainy season; in terms of food : some foreign tourists cannot dine native food, in terms of culture ; a lot of tourists do not understand some folk culture such as a natural of Phuthai-cure; in terms of the products : some products are not enough to respond to the demand of tourists, lack of productive materials and lack of the experts at production; in terms of traveling places : some tourists litter rubbish in the traveling places; in terms of public relations : the majority of villages lack the experts at website creation, state agencies do not support in publication and budget for promoting public relations.

The ways to manage cultural villages for tourism (home stay) in Changwat Mukdahan of 3 villages should consist of 6 terms of village management. Those are as follows: in terms of the dwellings ; constructing reserved dwellings for tourists in case of there are a lot of tourists come to stay; in terms of food : cooking all foods to a mild taste according to the taste-differences of the tourists; in terms of cultures : informing the tourists about folk culture in order to understand the same thing; in terms of traveling places : suggesting the tourists on keeping clean in traveling places; suggest the tourists on keeping clean in traveling places; in terms of the products : increasing productivity by training producers on productive skills, encouraging raw-material production in local communities; in terms of public relations : training the people who involve community-tourism promotion on website creation.

In conclusion, the ways to manage cultural villages for tourism (home stay) in Changwat Mukdahan found that each village had a systematic management of the dwellings, food, culture, traveling places, products and public relations according to native Phuthai culture. Thus, it caused an increase of the tourists who came to stay at cultural villages.

